

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ
КАФЕДРА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
_____Ірина БОГДАНОВА
25 вересня 2019 року

ПАКЕТ КОМПЛЕКСНИХ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ
для перевірки знань
з навчальної дисципліни
«УКРАЇНСЬКА МОВА
(ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ)»
спеціальність 261 «Пожежна безпека»
освітньо-професійна програма «Аудит пожежної та техногенної безпеки»

Розглянуто та ухвалено на засіданні
кафедри мовної підготовки
24 вересня 2019 року
Протокол № 2

Харків – 2019

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета контрольних завдань. Пакет комплексних контрольних робіт розроблений відповідно до робочої програми з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для виявлення залишкових теоретичних знань і вміння застосовувати їх на практиці після складання іспиту.

Структура пакету. Для перевірки знань здобувачів вищої освіти з дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» кафедра мовної підготовки уклала комплексну контрольну роботу, що містить 30 варіантів (по 5 завдань). Кожний з варіантів охоплює найбільш актуальні питання з дисципліни, побудовані таким чином, що потребують знань з різних тем навчального курсу та навичок застосування їх у практичній діяльності.

Технологія контролю та тривалість кожної складової. Виконання контрольної роботи розраховане на дві академічні години.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ КОМПЛЕКСНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Виконання кожного завдання комплексної контрольної роботи оцінюється відповідно до шкали оцінювання.

Шкали оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності за шкалою ВНЗ	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		екзамен, диф. залік	залік
90-100 <i>(та вище з урахуванням необов'язкових завдань)</i>	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Розподіл балів за виконання завдань комплексної контрольної роботи наведено в табл.

Розподіл балів за завданнями для комплексних контрольних робіт

Завдання ККР (у кожному варіанті)	Комплексна контрольна робота					Сума балів
	ЗККР1	ЗККР2	ЗККР3	ЗККР4	ЗККР5	
Максимальна кількість балів	10	25	20	20	25	100

ЗККР – завдання для комплексної контрольної роботи.

Завдання № 1 оцінюється за **10-бальною** шкалою, виходячи з чотирьох параметрів: *зміст* (наскільки повно виконано поставлене завдання), *послідовність викладу думки* (наскільки зрозуміло викладено тезу, аргументи, висновки), *лексичне розмаїття* й *грамотна побудова висловлювання*

(правильність і різноманітність граматичних конструкцій). Відповідно оцінка може бути знижена, якщо курсант / студент:

- відхилився від теми;
- не відповідає на якесь із запитань у завданні;
- хаотично викладає думки;
- кілька разів повторює ту саму ідею;
- недоречно користується лексикою або вживає неправильні форми слів;
- припускається орфографічних та пунктуаційних помилок.

Завдання 2. Максимальна кількість балів за правильно виконане завдання — **25** балів. Правильність теоретичних знань оцінюється до 10 балів, рівень мовної компетенції — до 15 балів.

Завдання 3. Максимальна кількість балів за правильно виконане завдання — **20** балів. Завдання містить 5 слів, за кожну правильну відповідь – 4 бали.

Завдання 4. Максимальна кількість балів за правильно виконане завдання — **20** балів. Завдання містить 7 слів, за правильне утворене словосполучення — по 2 бали, і за кожне правильно складене речення — ще по 2 бали.

Завдання 5. Максимальна кількість балів за правильно виконане завдання — **25** балів, по 5 балів за кожний критерій:

- правильність теоретичних знань;
- структурованість побудови виступу;
- вміння добирати приклади;
- вміння добирати аргументи й робити висновки;
- достатній рівень мовленнєвої компетенції.

Варіант 1

1. Дайте визначення документа. Які основні види документів вирізняються:
а) за найменуванням; б) за походженням; в) за місцем виникнення; г) за призначенням; г) за напрямком; д) за формою; е) за строками виконання; є) за ступенем гласності; ж) за стадіями створення: з) за складністю; й) за строками зберігання; і) за технікою відтворення.
2. Напишіть характеристику на учня 11 -го класу. Назвіть реквізити характеристики та їх розміщення.
3. Наведіть приклади стійких (трафаретних) сполучень, що найчастіше вживаються в діловодстві.
4. Поясніть значення поданих слів. Банко, дилер, інсайдер, матрикул.
5. Обґрунтуйте, чим відрізняються тези від плану, тези від конспекту.

Варіант 2

Назвіть основні правила оформлення документів.

1. Напишіть заяву на ім'я ректора вашого навчального закладу. Назвіть реквізити цієї заяви.
2. Доберіть до поданих дієслів іменники й утворіть словосполучення. З трьома з них складіть речення.
Затвердити, підписати, розглянути, запобігти, забезпечити, виконати, дякувати, підкреслити, зазначити, підтримати, наголосити, внести.
3. Поясніть значення поданих слів: *компетентний, емісія, градувати, дублікат, апробація.*
4. Обґрунтуйте значення культури мовлення в діловому спілкуванні.

Варіант 3

1. Назвіть і коротко схарактеризуйте основні структурні частини реферату як жанру наукового стилю.
2. Перекладіть подані словосполучення українською мовою.
Вам идет это платье — время идет — вам идут навстречу; представитъ себя — представлять к награде — представляют материал на рассмотрение — представляют большую ценность.
3. Напишіть оголошення про засідання наукового товариства курсантів і студентів кафедри мовної підготовки Національного університету цивільного захисту України.
4. Поясніть відмінність у значенні поданих слів. З однією парою на вибір складіть речення.
Складний — складений, тривкий — тривалий, адресат — адресант, спосіб — засіб, ефектний — ефективний.
5. Викладач пропонує вам написати реферат на тему «Українська мова серед інших мов світу». Погодьтеся або відмовтеся, дотримуючись норм етикету.

Варіант 4

1. Перепишіть текст, розставляючи пропущені розділові знаки.

Трудовий договір це угода між працівником і власником підприємства установи організації або уповноваженим ним органом чи фізичною особою за якою працівник зобов'язується виконувати роботу визначену цією угодою з підляганням внутрішньому трудовому розпорядкові а власник підприємства установи організації або уповноважений ним орган чи фізична особа зобов'язується виплачувати працівникові заробітну плату і забезпечувати умови праці необхідні для виконання роботи передбачені законодавством про працю колективним договором і угодою сторін...

Особливою формою трудового договору є контракт в якому строк його дії права обов'язки і відповідальність сторін (в тому числі матеріальна) умови матеріального забезпечення і організації праці працівника умови розірвання договору в тому числі дострокового можуть встановлюватися угодою сторін (Кодекс законів про працю України).

2. Напишіть доручення на одержання внеску з ощадного банку.

3. Поясніть відмінність у значенні згрупованих слів. Кожне зі слів однієї з груп на вибір уведіть у речення.

Положення — становище — стан, об'єм — обсяг, хвилина — мінута, спиратися — опиратися, правильний — вірний.

4. Поясніть значення поданих слів: *рецензія, маргінальний, протокол, вотувати, бланк.*

5. Напишіть коротку промову на тему «Чудова думка втрачає свою цінність, якщо вона погано висловлена» (10–15 речень).

Варіант 5

1. Схарактеризуйте основні правила підготовки й виголошення доповіді.

2. Складіть і запишіть у формі діалогу дисциплінарну бесіду між викладачем та студентом, який довго не відвідував заняття (10–15 речень).

3. Утворіть із поданими словами сполуки «прийменник + іменник» за допомогою прийменників *на, за, від, в(у), через, після, з.*

Зразок, обставини, автор, використання, доказ, бажання, справи, список, думка, закон.

4. Наведіть мовні формули, які відповідають таким етикетним ситуаціям спілкування: *знайомство, відмова від запрошення, згода з думкою співрозмовника, вітання з начальником на початку робочого дня.*

5. Напишіть пояснювальну записку на ім'я начальника з приводу певного порушення статутних вимог.

Варіант 6

1. Назвіть і коротко схарактеризуйте основні роди красномовства.
2. Опишіть, яким має бути ефективний керівник.
3. Правильно побудуйте словосполучення, обравши відповідний прийменник із-поміж поданих у дужках і вживши іменники в потрібному відмінку.
 1. *Вирішити питання (з, про, через — постачання дизпалива).*
 2. *Робота виконана (з, по, відповідно до — інструкція).*
 3. *Відмовити (по причині, у зв'язку з, з-за, через — відсутність належних приміщень).*
 4. *Подати заяву (про, на, по — звільнення).*
 5. *Чинити (згідно, згідно до, згідно з — наказ).*
4. Доберіть українські відповідники до поданих слів іншомовного походження: *суверенний, процент, регулярний, фактор, домінувати.*
5. Складіть і запишіть у формі діалогу телефонну бесіду з працівником банку з приводу того, що з вашої стипендіальної картки зникли гроші. Ваша мета в цій розмові — з'ясувати, у чому справа, як, коли і яким чином вам повернуть гроші (10–15 речень).

Варіант 7

1. Дайте визначення ділової дискусії й назвіть її основні характеристики.
2. Прочитайте уривок із тексту документа. Визначте, який це документ за: а) найменуванням; б) призначенням; в) місцем виникнення. Дайте визначення цього документа.

СЛУХАЛИ: Сажко В. А. про стан підготовки до виробничої практики курсантів у навчальній пожежно-рятувальній частині (далі — НПРЧ).

ВИСТУПИЛИ: Петров Л. С. вніс пропозицію чітко визначити для кожного курсанта завдання й години чергування в НПРЧ.
3. Відредагуйте подані речення й запишіть правильні варіанти.
 1. *Я виходжу на слідуючій зупинці.*
 2. *Олег приймав участь у науково-практичній конференції.*
 3. *Він діяв згідно розпорядження.*
 4. *Переверніть сторінку книжки.*
 5. *Завдяки хворобі він відстав від інших.*
4. Розкрийте значення поданих слів: *компанія — кампанія, адресат — адресант, питання — запитання, статут — статус — статура, спиратися — опиратися.*
5. Складіть і запишіть кадрову бесіду до такої ситуації: «Співробітник просить начальника про підвищення й докладно це аргументує. Начальник висловлює своє бачення ситуації й вони досягають певної домовленості» (10–15 речень).

Варіант 8

1. Дайте визначення реквізиту в діловодстві. Назвіть основні вимоги до оформлення сторінки документа.
2. Поясніть значення поданих слів: *абзац, стандарт, копія, синхронізувати, нейтральний*.

3. Прочитайте поданий текст, визначте, який це документ за: а) найменуванням; б) призначенням; в) походженням. Дайте визначення документа.

Іванову Петру Васильовичу в тому, що він є курсантом факультету оперативно-рятувальних сил Національного університету цивільного захисту України.

4. Знайдіть помилки в побудові поданих словосполучень. Запишіть правильні варіанти.

Згідно розпорядження, відповідно з постановою, приймати участь, повістка денна, вибачте нас, вести себе пристойно, прийняти міри, особовий приклад, розглянемо слідуєче питання.

5. Змодельуйте таку конфліктну ситуацію між двома студентами/курсантами: один позичив у другого конспект і ненавмисне загубив; третій студент/курсант залагоджує конфлікт. Складіть відповідний полілог (10–15 речень).

Варіант 9

1. Дайте визначення мовної норми. Назвіть і коротко схарактеризуйте види мовних норм.
2. До поданих слів іншомовного походження доберіть українські відповідники: *ліквідація, аналіз, гіпотеза, компенсація, імпорт*.
3. Оформіть документ, у якому просите надати вам дозвіл для дострокового складання сесії з певної причини.

4. Перекладіть подані словосполучення українською мовою. З двома на вибір складіть речення.

Меры по предупреждению, между прочим, на будущей неделе, на повестке дня, на протяжении двух лет.

5. Уявіть ситуацію: уранці на вулиці ви зустрілися зі своїм викладачем. Якими етикетними мовними формулами можна скористатися під час вітання? Запишіть ці формули.

Варіант 10

1. Дайте визначення спілкування й комунікації. Назвіть і коротко схарактеризуйте види спілкування за: а) метою; б) кількістю учасників; в) тривалістю.

2. Випишіть із-поміж наведених словосполучення, які не належать до фразеологізмів.

Адамове яблуко, основний абзац, пасти задніх, критична температура, архімедова сила, грудна жаба; материнська мова, пасти худобу, як муха в окропі, матеріальна точка, за тридев'ять земель, порожня обіцянка.

3. Перекладіть поданий текст українською мовою.

Обеспечение политехнической безопасности предусматривает изучение в курсе ОБЖ законов функционирования и эксплуатации техники, привитие навыков безопасного использования техники в быту, получение представлений о применении технических средств для предупреждения и ликвидации опасных и чрезвычайных ситуаций. Основу правовой безопасности будут составлять мероприятия по развитию правовых знаний и норм в области безопасности жизнедеятельности, воспитанию готовности к правовой оценке опасных событий.

4. Складіть із поданим словами словосполучення, проілюструвавши таким чином відмінність у їхньому значенні.

Замісник — заступник, запитання — питання, досвід — дослід, відпуск — відпустка, діляниця — ділянка.

5. Змоделюйте таку ситуацію: вам необхідно подякувати викладачеві за пораду. Запишіть своє висловлювання відповідно до норм мовленнєвого етикету.

Варіант 11

1. Розкрийте поняття національної, державної й літературної мови, літературної норми. Наведіть приклади літературних норм.
2. Визначте, до якого стилю належить поданий текст. Обґрунтуйте свою думку.

Геофізика (від грец. γη — земля та φυσικα — єство, природа) — комплекс наук про фізичні властивості Землі й фізичні процеси, які відбуваються в атмосфері, гідросфері та літосфері під впливом внутрішніх сил Землі й космічних тіл. Складається з фізики Землі, що об'єднує гравіметрію, земний магнетизм, геоелектрику, сейсмологію, геотермію та радіометрію, фізики водойм і фізики атмосфери. Різні геофізичні науки розвивалися протягом чотирьох останніх століть (особливо в XIX–XX ст.). Усім геофізичним наукам притаманна домінантна роль у спостереженні за перебігом природних процесів (порівняно з лабораторним експериментом) для отримання фактичної інформації, а також кількісна інтерпретація фактів на основі загальних фізичних законів. Значення геофізики різко зросло у зв'язку з тим, що проблеми, які вона досліджує, а саме вивчення та освоєння природних ресурсів, охорона довкілля, прогноз погоди та стихійних лих, дослідження Світового океану тощо, належать до основних глобальних проблем. У зв'язку з цим геофізика посіли одне з провідних місць у сучасному науковому світі (З журналу).

3. Напишіть автобіографію. Назвіть основні реквізити цього документа.
4. Поясніть значення поданих слів: *акумулювати, контраргумент, менеджмент, пролонгувати, презентація.*
5. Проаналізуйте конспект однокурсника й з'ясуйте, чи відповідає він вимогам до конспектування.

Варіант 12

1. Назвіть основні реквізити документів за державним стандартом.
2. Напишіть лист-пропозицію на ім'я ректора НУЦЗУ щодо покращення організації навчального процесу, дозвілля в університеті тощо. З'ясуйте, який це документ за: а) призначенням; б) формою; в) походженням; г) ступенем гласності.
3. Подайте українські відповідники до таких сталих висловів: *по многим причинам, принять во внимание, на будущей неделе, повестка дня, трудовая деятельность.*
4. Поясніть значення поданих слів: *метрика, нетто, регламент, пай, рецептивний, контраргумент.*
5. Напишіть анотацію до будь-якої книжки за фахом, урахувавши всі вимоги до цього наукового жанру.

Варіант 13

1. Назвіть і коротко схарактеризуйте основні етапи конфлікту.
2. Які документи належать до документації щодо особового складу? Напишіть своє резюме.
3. Поясніть відмінності в значенні поданих паронімів. Зі словами однієї пари на вибір складіть по реченню.

Цегельний — цегляний, ділянка — дільниця, прогресивний — регресивний, вирізнятися — відрізнятися, свідчення — свідоцтво.

4. Поясніть значення поданих слів: *менеджер, делегувати, ліцензія, парадоксальний, дублікат.*

5. Уявіть, що ви посварилися з другом. Прочитайте наведені нижче речення й укажіть, яке з них допоможе полегшити спілкування.

1. Ти мене ніколи не слухаєш, ти дуже поганий друг!

2. Мене засмучує, що ти мене не слухаєш. Починаю думати, що ти погано до мене ставишся.

Варіант 14

1. Із поданого тексту випишіть приклади орфографічних, пунктуаційних, лексичних і синтаксичних норм.

Громадянами України є:

1) особи, які на момент набрання чинності цим Законом проживали в Україні, незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, статі, освіти, мови, політичних поглядів, релігійних переконань, роду і характеру занять, які не є громадянами інших держав і які не заперечують проти набуття громадянства України;

2) особи, які працюють за державним направленням, проходять військову службу, навчаються за межами України або виїхали на законних підставах на постійне проживання до іншої країни за умов, якщо вони народилися чи довели, що постійно проживали в Україні до моменту виїзду за кордон, не перебувають у громадянстві інших держав і не пізніше як через п'ять років після набрання чинності цим Законом виявили бажання стати громадянами України (Закон України «Про громадянство»).

2. Напишіть доповідну записку від імені командира Вашого курсу / начальника факультету про бійку курсантів у казармі / студентів в аудиторії, що спричинилася до пошкодження майна університету. Укажіть, яких заходів було вжито для відшкодування збитків і зниження ризику повторення подібного інциденту в майбутньому. З'ясуйте, який це документ за: а) призначенням; б) формою; в) походженням; г) ступенем гласності.

3. Запишіть подані прізвища українською мовою.

Артемьев, Хлебников, Евсеев, Сенцов, Рылеев, Салтыков-Щедрин, Вавилов, Горин, Демьянов, Пушкирѐв, Фердыщев, Алексеццев, Ёлкин, Белгородский, Местечкин, Синицин, Воробьев, Борисов, Артемов, Лукьяненко.

4. Поясніть значення поданих слів: *супермаркет, реверсний, табель, апелювати, гібридний.*

5. Напишіть коротку вітальну промову до ювілею вашого начальника (10–15 речень).

Варіант 15

1. Що таке нарада? Назвіть і коротко схарактеризуйте основні види нарад.
2. Поясніть орфограми й пунктограми в поданому тексті.

Особі, запрошеній на роботу в порядку переведення з іншого підприємства, установи, організації за погодженням між керівниками підприємств, установ, організацій, не може бути відмовлено в укладенні трудового договору.

Забороняється укладення трудового договору з громадянином, якому за медичним висновком запропонована робота протипоказана за станом здоров'я (Кодекс законів про працю України).

3. До поданих слів доберіть синоніми, а з трьома на вибір складіть речення.

Бачити, гарний, захисник, розмовляти, фінал, сміятися, небокрай, оригінальний, список, угода, зрозуміти, ходити, важко, прекрасний, дистанція, могутній, безкоштовно, персонаж, вражати, основний.

4. Поясніть значення поданих слів: *реанімувати, депозит, юрисдикція, орендувати, акциз.*

5. Напишіть коротку промову на тему «Слово — зброя. Як усяку зброю, його треба чистити й доглядати» (10–15 речень).

Варіант 16

1. Дайте визначення терміна. Назвіть способи творення термінів і наведіть відповідні приклади.

2. виправте помилки в поданих реченнях.

1. Після підписання відповідних бумаг угода вважається укладеною.

2. Цей тезис не суперечить раніше затвердженому рішення.

3. В обов'язки секретарки входить ведення документації.

4. Керівництво нашого підприємства рахує, що ваша фірма невчасно розраховується за представлені послуги.

3. Виберіть із-поміж поданих мовних формул ті, які відповідають етикетній ситуації відмови.

Дрібниці! Перепрошую, але, на жаль, завтра увечері я маю багато справ. Що сталося, то сталося! Воно ніби переконливо, проте... Шкода, але я не зможу скласти вам компанію. Мені здається, що цей варіант розв'язання проблеми хибує на... Мені треба подумати! Даруйте, але я змушений відмовити.

4. Запишіть п'ять термінів за своїм фахом, подайте їх визначення й складіть із кожним речення.

5. Складіть вітальну промову з нагоди золотого весілля ваших дідуся й бабусі (10–15 речень).

Варіант 17

1. Дайте визначення наукового стилю мовлення, назвіть його підстилі. Якими є основні ознаки текстів цього стилю?
2. Відредагуйте подані речення.
 1. *Куратори груп по дорученню деканату перевірили присутність студентів на першій парі.*
 2. *Довідки по любых питаннях можна отримати після 15 годин.*
 3. *Намічено провести «Дебют першокурсника» по виступам студентів кожної групи.*
 4. *Для вирішення цієї складної ситуації слід примінити зовсім другий підхід.*
 5. *Денисова Марина користується повагою серед студентів і товаришів.*
3. Перекладіть подані словосполучення українською мовою.

По субботам, обратиться по адресу, по специальности, по вине, по зову сердца, по необходимости, пришлось по вкусу, действовать по обстоятельствам, по мере возможности, по причине болезни.
4. Поясніть значення поданих слів: *резидент, депортувати, стабільний, автономія, консолідувати.*
5. Складіть полілог на тему «Нарада в групі/взводі з приводу переобрання старости/старшини» (10–15 речень).

Варіант 18

1. Дайте визначення тексту. Схарактеризуйте основні засоби зв'язку речень у тексті.
2. Перекладіть українською мовою подані словосполучення.
 1. *Прийти к выводам — прийти к соглашению — пришлось по вкусу — прийти в себя.*
 2. *Поднимают шум — поднимают вопросы — поднимают тост — поднимают руку.*
3. Визначте спосіб творення кожного з наведених термінів.

Мікрохвиля, конкуренція, оборотність, держава-монополія, спад виробництва.
4. Що означає вислів «знати мову професії»? Запишіть 10 професіоналізмів, властивих вашому фаху, і поясніть їх значення.
5. Складіть і запишіть у формі діалогу телефонну розмову клієнта з працівником інтернет-магазину побутової техніки з приводу замовлення певного товару (10–15 речень).

Варіант 19

1. Схарактеризуйте рецензію й відгук як жанри наукового стилю.
2. Наведіть мовні формули, які відповідають таким етикетним ситуаціям спілкування: *подяка, прощання, позитивна відповідь на запрошення.*
3. Поясніть значення поданих слів: *дезактивація, маніпулювати, еквівалентний, легітимний, контраст.*
4. Перепишіть поданий текст, вставляючи на місці пропусків необхідні літери, м'який знак або апостроф (якщо потрібно).

Накази про роз...рвання трудового договору (...вільнен...я з роботи) ...кладаються, як правило, з двох частин: констатуючої (коротко зазначені мотиви та причини пр...пинен...я трудового договору) та ро...порядчої (зазначено: 1) пр...звище, ім...я, по бат...кові працівника; 2) посаду; 3) структурний пі...розділ; 4) дату й причину (пі...ставу) роз...рван...я трудового договору (...вільнен...я з роботи). (З посібника.)

5. Уявіть, що вам потрібно представити доповідача на науковій конференції. Запишіть текст, який ви маєте виголосити в цій ситуації.

Варіант 20

1. Дайте визначення синонімів, антонімів, омонімів і паронімів. Наведіть відповідні приклади.
2. Назвіть у порядку розташування й коротко схарактеризуйте реквізити заяви.
3. Поясніть значення поданих слів: *антропогенний, резюме, бланк, авторизуватися, альтернатива.*
4. Перекладіть поданий текст українською мовою.

Пожары наносят громадный материальный ущерб и в ряде случаев сопровождаются гибелью людей. Поэтому защита от пожаров является важнейшей обязанностью каждого члена общества и проводится в общегосударственном масштабе. Противопожарная защита имеет своей целью изыскание наиболее эффективных, экономически целесообразных и технически обоснованных способов и средств предупреждения пожаров и их ликвидации с минимальным ущербом при наиболее рациональном использовании сил и технических средств тушения.

5. Випишіть із-поміж наведених термінів трикомпонентні: *фізико-хімічний аналіз, вільна економічна зона, президентсько-парламентська республіка, речення з однорідними членами, спільний множник, споживчий кошик, пасивний словник мовця, лужно-кислотна реакція, конституційна монархія.*

Варіант 21

1. Дайте визначення офіційно-ділового стилю й назвіть його основні ознаки.
1. Напишіть заяву, у якій Шевченко Оксана Іванівна просить допустити її до участі в конкурсі на обіймання вакантної посади завідувача кафедри економічної теорії Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна. З'ясуйте, який це документ за: а) призначенням; б) формою; в) походженням; г) ступенем гласності.
2. Прочитайте вислови й пригадайте ситуацію, коли ви вчинили несправедливо стосовно своїх друзів або родичів. Напишіть текст вибачення.
Вибачте мені. Даруйте, що я завдав Вам стільки клопоту. Я маю перепросити. Мені дуже шкода, що я засмутив Вас. Перепрошую. Пробач, я був несправедливий до тебе. Я розумію, що помилився. Прошу пробачення.
3. Розкрийте значення поданих слів: *депозит, адаптуватися, колегіальний, регуляція, експеримент.*
4. Обґрунтуйте, які невербальні сигнали з наведених слід визнати конфліктогенними, а які — гармонізаційними: *дивитися на годинник, перебирати папірці на столі, присуватися ближче до співбесідника, набирати повітря в легені для заперечення, дивитися в очі.*

Варіант 22

1. Назвіть правила, яких слід дотримуватися під час складання документа.
2. Напишіть довідку від імені начальника вашого факультету про те, що ви навчаєтеся в Національному університеті цивільного захисту України. Назвіть реквізити цього документа.
3. Утворіть словосполучення, додавши необхідні за змістом слова. З трьома з них складіть по реченню.
Скористатися, характеристика, навчатися, коригувати, стосуватися, тенденція, тотожний.
4. Поясніть значення поданих слів: *імміграція, актуальний, моніторинг, кодекс, регулювати.*
5. Визначте, яку роль у ділових контактах відіграють емоції й уміння ними володіти.

Варіант 23

1. Назвіть основні вимоги до культури мовлення. Чому правильність і нормативність мовлення обов'язкові?
2. Напишіть звіт про роботу, виконану під час навчальної практики. Які основні реквізити цього документа?
3. Відредагуйте подані словосполучення.
Важке матеріальне положення, дякую Вас, погодитися без коливань, згідно розкладу, теплові сіті, по закінченні навчання, отримав визнання, місцеві власті, нехватка сировини, по стану на 30 січня.
4. Поясніть значення поданих слів: *номінальний, паритет, рапортувати, деструкція, інтегрувати.*
5. Змодельуйте конфліктогенну та гармонізаційну ситуації, у яких було б використано речення: *«Ви не праві, це не так. Зараз я вкажу на Вашу помилку».*

Варіант 24

1. Напишіть оголошення про урочистості до дня народження Тараса Шевченка, які відбудуться в Національному університеті цивільного захисту України.
2. Перепишіть текст, вставляючи замість крапок потрібні літери.
*Д...кларац...я
про державний сув...р...нітет ...країни, прийнята
...ерховною ...адою ...країни 16 липня 1990 р.
Громадяни ..еспубліки всіх національностей становлят... народ ...країни.
Народ ...країни є єдиним ...ерелом державної влади в ...еспубліці.
Повновла...я народу ...країни реалізується на основі ...онституції ...еспубліки
як бе...посередн...о, так і через ...ародних ...епутатів, обраних до ...ерховної і
місцевих ...ад ...країни.
Від ім...ні вс.го народу може виступати виключно ...ерховна ...ада ...країни.
Жодна пол...т...чна ...артія, громадська організація, інше угрупова...я чи окрема
особа не можуть... виступати від ім...ні всього народу ...країни.*
3. Поясніть значення поданих фразеологізмів. Уведіть їх у речення.
Сім п'ятниць на тиждень, пасти задніх, узяти бика за роги, вмивати руки, за сімома печатями.
4. Поясніть значення поданих слів: *інтерпретувати, формуляр, аргументувати, ультиматум, суб'єктивний.*
5. Уявіть, що ви кандидат у депутати міської ради. Підготуйте коротку промову, у якій викладіть свою передвиборчу програму (10–15 речень).

Варіант 25

1. Як треба підготуватися до ділової телефонної бесіди, якщо телефонуєте Ви?
2. Складіть і запишіть у формі діалогу телефонну розмову між громадянином і працівником банку з приводу нової депозитної/кредитної програми (10–15 речень).
3. Виправте помилки в поданих реченнях і запишіть правильні варіанти.
 1. По слідуєчому питанні виступить голова комісії.
 2. За суттю це була та сама теорія, тільки довершена.
 3. Представники делегації заключили договір про співробітництво.
 4. Робота була виконана по вимозі керівника проекту.
 5. У засіданні приймали участь представники вищестоящих організацій.
4. Із поданими словами утворіть словосполучення.
Особистий — особовий — особливий; компанія — кампанія; одягата — надягати; тактовий — тактовний — тактичний; комунікативний — комунікабельний — комунікаційний.
5. Складіть план реферату на тему «Значення мовленнєвого етикету в житті людини».

Варіант 26

1. Дайте визначення спілкування й комунікації. Назвіть основні функції спілкування.
2. Відредагуйте подані речення.
 1. По бажанню публіки артист проспівав пісню ще раз.
 2. Одержати гроші по рахунку.
 3. Світ по своїй природі пізнаваний, але не пізнаний.
 4. Я випив ліки від застуди.
 5. Стіл був багатий звичайного.
 6. Юрист приймає по понеділкам.
3. Утворіть дієслівні словосполучення, у яких подані іменники виступають залежними словами.
Участь, угода, ініціатива, рішення, роль, позиція, здивування, питання, значення, вимога.
4. Наведіть мовні формули, які відповідають таким етикетним ситуаціям спілкування: *позитивна відповідь на запрошення, знайомство з новим колегою, висловлення сумніву.*
5. Складіть і запишіть у формі діалогу кадрову бесіду між начальником і працівником, який хоче звільнитися (10–15 речень).

Варіант 27

1. Розкажіть, які вимоги з точки зору мовленнєвого етикету висувають до прийому відвідувачів.

2. Перекладіть поданий текст українською мовою.

При проектировании зданий необходимо предусмотреть безопасную эвакуацию людей на случай возникновения пожара. При возникновении пожара люди должны покинуть здание в течение минимального времени, которое определяется кратчайшим расстоянием от места их нахождения до выхода наружу. Число эвакуационных выходов из зданий, помещений и с каждого этажа зданий определяется расчетом, но должно составлять не менее двух. Эвакуационные выходы должны располагаться рассредоточено.

3. Наведіть мовні формули, які відповідають таким етикетним ситуаціям спілкування: вітання й прощання, подяка, вибачення.

4. Перепишіть подані слова, вставляючи за потреби відповідні літери, апостроф чи м'який знак.

Об...ективний, ад...юнкт, розпоряджен...я, інформб...юро, контраст...ний, об...єднання, з(с)проектований, ін...екція, кан...йон, параш(у/ю)т, ал...янс, зобов...язан...я, кон...юнктурний.

5. Напишіть доповідну записку на ім'я начальника курсу про свою участь у V Міжнародному мовно-літературному конкурсі учнівської та студентської молоді імені Тараса Шевченка.

Варіант 28

1. Назвіть і коротко схарактеризуйте стилі української мови.

2. Доберіть синоніми до поданих слів: *професія, публікувати, дискусія, реалізувати, оригінальний*. З трьома з дібраних синонімів на вибір складіть речення.

3. Відредагуйте наведені речення.

1. Відповідно з наказом ректора в інституті при кафедрах створені гуртки та проблемні групи.

2. Звільнити з посади лаборанта кафедри джерелознавства Симоненко Н. П. з власного бажання.

3. Зворотній адрес у телеграмі пишеться повністю.

4. Засновники ТОВ повинні докладати всі зусилля, щоб розв'язати всі розбіжності й суперечки.

5. Після закінчення університету мене призначили працювати вчителем інформатики.

4. Запишіть відповідно до чинних поштових правил: а) адресу закладу, у якому ви навчаєтеся; б) свою домашню адресу.

5. Напишіть коротку промову на тему «Скажи будь-що, щоб я тебе побачив» (10–15 речень).

Варіант 29

1. Дайте визначення документа. Назвіть види документів за: а) походженням; б) місцем виникнення; в) призначенням; г) формою; д) строками виконання.
2. До поданих слів доберіть синоніми: *сказати, рекомендувати, навчати, остаточний, опановувати*.
3. Напишіть документ, у якому Ви пояснюєте викладачеві з української мови причини систематичного невиконання домашнього завдання.
4. Проілюструйте відмінність у значенні поданих слів, увівши їх у речення: *мотив — мотивація, корисливий — корисний, місто — місце*.
5. Відредагуйте подані речення.
 1. *Питання про педагогічну практику було внесене у повістку дня.*
 2. *Декану НПУ ім. М. П. Драгоманова доц. Кравченко Андрію Семеновичу.*
 3. *Згідно наказу студента Шевченка О. О. відчислили з університету.*
 4. *Директору школи № 98 м. Києва Іванову О. М. випускника педагогічного університету Дмитрієва Д. А.*
 5. *У 2010 році поступила на спеціальність «соціологія освіти» НПУ імені М. Драгоманова.*

Варіант 30

1. До якого стилю належить поданий текст? Обґрунтуйте свою думку.

11 вересня 2015 року 200 курсантів Національного університету цивільного захисту склали Присягу працівника МНС. Урочистості відбулися на Меморіалі Слави — священному та почесному місці для кожного харків'янина. Першокурсники присягнули на вірність своїй Батьківщині й своєму народові, підтвердили готовність щомиті захистити життя людини в будь-якій надзвичайній ситуації.

Серед «новоспечених» курсантів Дмитро Баглюк із Кіровоградської області. «Я дуже хвилювався, — поділився своїми враженнями першокурсник, — бо свідомо виявив бажання присвятити себе гуманному, благородному, але водночас небезпечному фаху рятувальника. Розумію, що віднині для мене стануть звичними сувора дисципліна, розпорядок дня, фізичні навантаження. Але це вже не новина: курс молодого бійця довів, що я готовий до випробувань».
2. Напишіть короткий протокол засідання наукового товариства курсантів і студентів кафедри мовної підготовки Національного університету цивільного захисту України, яке присвячене підготовці наукових доповідей на конференцію «Запобігти. Врятувати. Допомогти». З'ясуйте, який це документ за: а) призначенням; б) формою; в) походженням; г) ступенем гласності.
3. Доберіть антоніми до поданих слів: *прогресивний, дорослий, оптиміст, егоїст, створювати, апогей, конструктивний, імміграція, шкідливий, добродій*. З трьома антонімічними парами на вибір складіть речення.
4. Поясніть значення поданих слів: *статут, рекомендувати, субсидія, перманентний, консолідувати*.
5. Уявіть ситуацію: чоловік затримався на роботі й повернувся пізно. Наведіть приклади висловлювань, які ілюстрували б три можливі типи поведінки дружини: конфліктогенну, нейтральну й гармонізаційну.